



Seat No. : \_\_\_\_\_

# NH-128

November-2025

M.Com., Sem.-III

503 : Financial Services

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. નાણાંકીય તંત્ર એટલે શું ? નાણાંકીય તંત્રમાં નાણાંકીય સેવા કેવી રીતે મહત્ત્વનું ઘટક છે તે સમજાવો. 14

અથવા

1. (A) ડીપોઝીટરી સેવાનું આજે ખૂબ મહત્ત્વ શા માટે છે ? તેઓ કયા પ્રકારની સેવાઓ પૂરી પાડે છે ? 7

(B) શાખ ક્રમાંક એટલે શું ? ભારતમાં શાખ ક્રમાંકની સેવા વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો. 7

2. રોકાણ બેન્ક એટલે શું ? રોકાણ બેન્કના કાર્યો અને પ્રકારો જણાવો. 14

અથવા

2. (A) અર્થતંત્રમાં “ઘર માટે લોન”ની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો. 7

(B) નાણાંકીય બજારમાં મર્યાદિત બેન્કરની ભૂમિકા વિશે નોંધ લખો. 7

3. વીમો એટલે શું ? ‘વીમા કરાર’ જેની ઉપર આધારિત છે તેવા વીમાના કેટલાંક મૂળભૂત સિદ્ધાંતો વિશે વર્ણવો. 14

અથવા

3. (A) વર્ષ 1992થી આજ સુધી ભારતમાં બેન્કીંગ ક્ષેત્રમાં આવેલા મોટા ફેરફારો વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો. 7

(B) આરોગ્ય વીમો એટલે શું ? આરોગ્ય વીમાની પોલીસીના પ્રકારો વિશે જણાવો. 7

4. મ્યુચ્યુઅલ ફંડ એટલે શું ? તેના ફાયદા અને ગેરફાયદા ચર્ચો. 14

અથવા

4. ટૂંકનોંધ લખો :

(A) મ્યુચ્યુઅલ ફંડની યોજનાના પ્રકારો 7

(B) વ્યવસ્થિત રોકાણ યોજના (Systematic Investment Plan-SIP) 7

- (1) શાખ ક્રમાંક સંસ્થા દ્વારા શાખ ક્રમાંક દર્શાવવા માટે કઈ સંજ્ઞાઓ (પ્રતિકો)નો ઉપયોગ થાય છે ?
- (2) ભારતમાં 'ફેક્ટરીંગ'ની સેવા આપતી કોઈ એક સંસ્થાનું નામ આપો.
- (3) ભારતમાં 'ફોરફેઈટીંગ' ની સેવા આપતી કોઈ એક સંસ્થાનું નામ આપો.
- (4) 'IPO' અને 'FPO' વચ્ચેનો મુખ્ય તફાવત જણાવો.
- (5) 'હક્કના શેર' એટલે શું ?
- (6) લોન લેનાર, મૂળ રકમનું વ્યાજ કેટલા દિવસમાં ન ચૂકવી શકે તો તેને નિષ્ક્રિય મિલકત ગણવામાં આવે છે ?
- (7) 'પુનઃ વીમો' એટલે શું ?
- (8) 'રીવર્સ મોર્ગેજ લોન' એટલે શું ?
- (9) 'ક્રેડીટ કાર્ડ' અને 'ડેબીટ કાર્ડ' વચ્ચેનો મુખ્ય તફાવત સ્પષ્ટ કરો.
- (10) ભારતના સર્વપ્રથમ મ્યુચ્યુઅલ ફંડનું નામ આપો.
- (11) 'GILT FUND' એટલે શું ?
- (12) મ્યુચ્યુઅલ ફંડમાં રોકાણના સંદર્ભમાં 'Entry load' અને 'Exit load' સમજાવો.

Seat No. : \_\_\_\_\_

**NH-128**

November-2025

**M.Com., Sem.-III**

**503 : Financial Services**

**Time : 2:30 Hours]**

**[Max. Marks : 70**

1. What is Financial System ? How financial service is an important component of financial system ? Explain. **14**

**OR**

1. (A) Why Depository service is important today ? What types of services are provided by it ? **7**  
(B) What is Credit Rating ? Write detailed note on service of credit rating in India. **7**

2. What is Investment Bank ? State functions and types of Investment Banks. **14**

**OR**

2. (A) Explain the role of "Loan for Home" in economy. **7**  
(B) Write a note on role of Merchant Bankers in financial market. **7**

3. Define Insurance. Explain some basic principles of insurance on which an 'Insurance Contract' is based. **14**

**OR**

3. (A) Write a detailed note on major changes introduced in banking sector in India since 1992. **7**  
(B) What is Health Insurance ? Explain the types of Health Insurance Policies. **7**

4. What is Mutual Fund ? Discuss advantages and disadvantages of it. **14**

**OR**

4. Write short notes :  
(A) Types of Mutual Fund Schemes **7**  
(B) Systematic Investment Plan (SIP) **7**

**NH-128**

**3**

**P.T.O.**

5. Attempt any **seven** :

**14**

- (1) Which symbols are used by credit rating agencies to show credit rating ?
  - (2) Provide name of any one agency providing 'factoring' service in India.
  - (3) Provide name of any one agency providing 'forfeiting' service in India.
  - (4) Explain main difference between 'IPO' and 'FPO'.
  - (5) What is 'Right Share' ?
  - (6) In how many days, borrower of the loan cannot pay interest of loan, then it is considered as non-performing asset ?
  - (7) What is 'Reinsurance' ?
  - (8) What is 'Reverse Mortgage Loan' ?
  - (9) Explain main difference between 'Credit Card' and 'Debit Card'.
  - (10) Name out first mutual fund of India.
  - (11) What is 'Gilt Fund' ?
  - (12) Explain 'Entry Load' and 'Exit Load' with reference to mutual fund investment.
-